gemeente Simpelveld

ADVIES AAN GEMEENTERAAD

Zaak	0965155656/155657
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Afdeling	Leefomgeving
Datum besluit college B&W	31 oktober 2023
Portefeuillehouder	W.J.H. Schleijpen
Financiële consequenties	N.v.t.

ONDERWERP

Transitievisie warmte 2.0

BESLISPUNT

1. De Transitievisie warmte 2.0, bijlage 1, vast te stellen als omgevingsprogramma met de onderstaande hoofdlijnen:
    a. De ambitie om in 2030 minimaal 20% aardgasreductie te realiseren in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2019.
    b. Om te starten met isoleren van woningen en gebouwen om vervolgens of gelijktijdig over te stappen op individuele warmteoplossingen, zoals (hybride) warmtepompen of een kleine collectieve voorziening voor meerdere adressen.
    c. De gemeente zich vooralsnog niet inzet voor het realiseren van grootschalig collectieve warmtenetten.
    d. Gemeentebreed verschillende acties uit te voeren om te anticiperen op de vraag en behoeften van gebouweigenaren om te verduurzamen.
    e. Met specifieke doelgroepen aan de slag te gaan om te zorgen voor de benodigde versnelling.
    f. De ambitie om in 2030 het aardgasverbruik van gemeentelijk vastgoed met 50% te verminderen.
2. De Transitievisie warmte 2.0 in werking te laten treden de dag na bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Transitievisie Warmte 1.0.

OVERLEG GEVOERD MET (ADVIES INGEWONNEN BIJ)

- Financiën
- Ruimtelijke ordening (omgevingswet)

SAMENVATTING

Om afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs (2015) te behalen zijn in het nationaal Klimaatakkoord doelen gesteld. Hierin is opgenomen dat in 2050 de gebouwde omgeving aardgasvrij dient te zijn. Uit het nationaal Klimaatakkoord volgt ook dat gemeenten de regie hebben bij deze warmtetransitie. Gemeenten moeten strategische keuzes maken en deze vastleggen in een Transitievisie Warmte.

De Transitievisie Warmte 1.0 is in 2021 vastgesteld en gaf een eerste perspectief voor een aardgasvrij Simpelveld in 2050. Om meer richting te geven aan de aanpak van het energiezuinig en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving binnen de eigen gemeentegrenzen is de Transitievisie Warmte 2.0 opgesteld. In de Transitievisie Warmte 2.0 wordt handelingsperspectief geboden en de basis gelegd voor de uitwerking van uitvoeringsplannen en uitvoering.

De concept Transitievisie Warmte 2.0 heeft 6 weken ter inzage gelegen en tijdens een informatiemoment hebben inwoners toelichting gekregen en de gelegenheid gehad vragen te

stellen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. De informatieavond heeft geleid tot één enkele aanvulling ter verduidelijking.

Met de ter inzage procedure wordt voldaan aan de zienswijzeprocedure eis van een warmteprogramma, waarmee de Transitievisie Warmte verankerd kan worden in de Omgevingswet.

Het vaststellen van de Transitievisie Warmte 2.0 heeft geen financiële consequentie. De bestaande personele capaciteit geeft invulling aan het warmteprogramma. Eventueel aanvullende personele capaciteit wordt vooralsnog gedekt met Rijksmiddelen.

INLEIDING

Om invulling te geven aan de internationale afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs (2015), sprak Nederland in 2019 in een nationaal Klimaatakkoord een centraal doel af: het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen met 49% ten opzichte van 1990.

In het Klimaatakkoord staan diverse afspraken, gemaakt voor verschillende sectoren. In 2050 moeten alle zeven miljoen woningen en één miljoen gebouwen in Nederland goed geïsoleerd zijn én aardgasvrij verwarmd worden. Als eerste stap worden tot en met 2030 de eerste 1,5 miljoen woningen verduurzaamd.

Deze gebouwde omgeving wordt verduurzaamd aan de hand van de Transitievisie Warmte waar gemeenten de regierol voor hebben gekregen. De meeste gebouwen in Simpelveld vallen onder de gebouwde omgeving. Dit zijn gebouwen zoals bijvoorbeeld woningen, winkels, kantoren en panden van midden- en kleinbedrijf (MKB). In het klimaatakkoord is industrie een separate sector en is derhalve geen onderdeel van de Transitievisie Warmte.

Op 9 december 2021 is de Transitievisie Warmte 1.0 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze was globaal van aard. Bij dit besluit is daarom afgesproken dat deze verdiept zou worden uitgewerkt tot een Transitievisie Warmte 2.0.

<u>Transitievisie Warmte 2.0</u>
De Transitievisie Warmte 2.0 (hierna TVW 2.0) is tot stand gekomen middels verdiepend onderzoek op de technische oplossingen en gesprekken met stakeholders waaronder de woningcorporatie Krijtland wonen en netwerkbeheerder Enexis. Inwoners beantwoordden middels een enquête vragen over energiezuinig en aardgasvrij wonen die tevens als input diende.

In de TVW 2.0 wordt handelingsperspectief geboden door het beschrijven van:

a. Stand van zaken en ambitie;
b. Welke alternatieve warmtevoorzieningen kansrijk zijn;
c. Welke aanpak de gemeente hanteert voor de warmtetransitie;
d. De rol en betrokkenheid van de gemeente.

Als bijlage is de infographic van de Transitievisie warmte 2.0 toegevoegd. Deze infographic omvat een korte samenvatting van bovenstaande punten.

De ambitie van de gemeente is om in 2030 20% minder aardgas te verbruiken ten opzichte van 2019. Om deze ambitie te kunnen behalen nemen wij de regie over de opgave om de woningvoorraad te verduurzamen en toekomstbestendig te maken.

Om alle woningen te verduurzamen is er vaak een combinatie van maatregelen nodig. Zo wordt altijd gestart met besparen. Veel gebouwen in Simpelveld zijn nog niet goed geïsoleerd en dus niet energiezuinig (slechts 12% voldoet aan de nationale isolatiestandaard die nodig is om de overstap

te kunnen maken naar aardgasvrije warmte oplossingen). Na het isoleren volgt de stap naar aardgasvrije verwarming. Belangrijk hierin is dat er gestart wordt in gebieden met veel slecht geïsoleerde woningen en waar de betaalbaarheid van de energierekening onder druk staat. Daarnaast willen inwoners zoveel mogelijk ondersteund en ontzorgt worden in het nemen van verduurzamingsstappen.

Voor aardgasvrij wonen zijn verschillende warmtestrategieën onderzocht, met als belangrijkste conclusie:

Doen	**Onderzoeken**	**Niet doen**
Individuele warmteoplossingen en kleine collectieven	Inzet duurzame gassen en restwarmte RWZI	Grootschalig collectieve warmtenetten
Starten met isoleren en besparen in combinatie met de toepassing van individuele warmteoplossingen, zoals (hybride) warmtepompen of met een kleine collectieve voorziening voor meerdere adressen.	*- Technische en economische beschikbaarheid van duurzame gassen in kaart brengen. Op dit moment heeft deze oplossing veel potentie, maar is zeer beperkt beschikbaar.* *- Technische-, economische- en sociale haalbaarheid van een middelschalig collectief warmtenet (± 300 woningen) in de kern van Simpelveld onderzoeken.*	*Gezien het beperkte draagvlak, het ontbreken van de benodigde warmtebronnen en de ongeschikte adressendichtheid is dit geen voorkeursstrategie.*

Uiteindelijk zijn deze stappen alleen mogelijk als ze haalbaar en betaalbaar zijn. Middels onderstaand twee sporen beleid wordt ingezet op het behalen van de ambitie.

1. Gemeentebreed
Gemeentebreed komt er een isolatie- en verduurzamingsprogramma (IVP) dat samen met de andere gemeenten in Parkstad wordt ontwikkeld. Het regionale IVP start in 2024, na goedkeuring door de Raad, met het isoleren van koopwoning met slechte energielabels (D-G). Daarnaast is er ook aandacht voor andere duurzame maatregelen. Het programma bevat bouwstenen zoals (financiële) ondersteuning van woningeigenaren met een slecht label en collectieve inkoopacties. Daarbij worden woning- en gebouweigenaren actief ondersteund. Tevens wordt ons energieloket de WoonWijzerWinkel Limburg beter gepositioneerd en zet de gemeente zich in voor het gezamenlijk omzetten van relevante nationale regelgeving.

De gemeente neemt in deze aanpak haar rol door het faciliteren van informatie en bieden van mogelijkheden om te verduurzamen. Daartoe is gestart met duurzaamheidslening om het daadwerkelijk nemen van maatregelen toegankelijker te maken.

2. Doelgroepenaanpak
Om stappen te kunnen zetten is het belangrijk om focus aan te brengen. Door aan te slag te gaan met doelgroepen met gelijksoortige kenmerken (clusters) in plaats van op wijkniveau kan er gerichter te werk worden gegaan. We starten met de volgende vier doelgroepen:

- Inwoners met energiearmoede;
- Woningcorporaties;
- Gemeentelijk- en maatschappelijk vastgoed;
- De pioniers: ondersteunen van initiatieven door inwoners(groepen).

Binnen deze streeft de gemeente ernaar om initiatieven van onderop aan te jagen, te navigeren en te monitoren. Daarbij wordt ingezet op een integrale aanpak waarbij alle belanghebbenden worden betrokken. Verdere vormgeving van de doelgroepen aanpak is onderdeel van het uitvoeringsplan dat voor de doelgroepenaanpak ontwikkeld moet worden.

WET- EN REGELGEVING

Voorbereiding op omgevingswet

Na de inwerkingtreding van de omgevingswet (1 januari 2024) wordt de Transitievisie Warmte een warmteprogramma. Momenteel is dit nog een onverplicht programma en hoeft de gemeente deze niet ter inzage te leggen. Doordat de TVW 2.0 nog voor de inwerkingtreding Omgevingswet wordt vastgesteld, wordt deze vastgesteld door de gemeenteraad van Simpelveld.

Met de nieuwe wetgeving die in voorbereiding is, wordt het warmteprogramma een verplicht programma. Dit warmteprogramma is de verankering van de transitievisie warmte in de Omgevingswet. Door te voldoen aan onderstaande voorwaarden kan de TVW 2.0 uiteindelijk als omgevingsprogramma worden vastgesteld.

1. Inhoudelijke voorwaarden, zoals o.a. overzicht locaties, aantal te isoleren gebouwen, en de toegedachte energie-infrastructuur.
   Met de TVW 2.0 wordt hieraan voldaan, in zoverre dit mogelijk is voor een gemeentebrede en doelgroepen aanpak.

2. Eisen die in de Omgevingswet zijn gesteld aan milieueffectrapportage (MER).
   De TVW 2.0 is niet kaderstellend en daarmee niet m.e.r.-plichtig.

3. De toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure.
   Door de TVW 2.0 ter inzage te leggen wordt hieraan voldaan.

STRATEGISCHE VISIE / BELEIDSPROGRAMMA

Dit voorstel behoort tot beleidsprogramma 7. Volksgezondheid en milieu en heeft relatie met het speerpunt duurzaamheid uit de Strategische visie.

RELATIE MET BESTAAND BELEID / EERDERE VOORSTELLEN

A. Parkstad Limburg Energietransitie (PALET)
   Regio Parkstad heeft de PALET-ambitie waarbij het uitgangspunt is: energieneutraal worden door te besparen op energie en eigen energie in de regio zelf op te wekken.
B. Transitievisie warmte 1.0
   In de TVW 1.0 is een eerste perspectief naar aardgasvrij in 2050 gepresenteerd.
C. Isolatie en verduurzamingsprogramma (IVP)
   Het regionale isolatie- en verduurzamingsprogramma ondersteunt door o.a. isoleren van koopwoningen de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Voor het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma is de lokale aanpak isolatie reeds vastgesteld en zijn de middelen uit het Nationaal Isolatieprogramma aangevraagd en toegekend (BBV 149588, Djuma zaak 149587). Het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma wordt gelijktijdig met dit voorstel voorgelegd ter besluitvorming.

OVERWEGINGEN

Doelen

Een definitief vastgestelde TVW 2.0 dat na de inwerkingtreding van de omgevingswet, het warmteprogramma van Simpelveld wordt. Daartoe is de inzage procedure doorlopen.

Met de TVW 2.0 kan uitvoering worden gegeven aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Daarmee kan de TVW 2.0 in combinatie met het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma bijdragen aan de onderstaande doelen:

Duidelijkheid hoe aardgasverbruik te verminderen
Zonder een vastgestelde Transitievisie Warmte 2.0 komt er voor woning- en gebouweigenaren geen zicht op de stappen die zij kunnen zetten. Gezien de omvang van de opgave en de investeringen die daarbij gemoeid zijn is het wenselijk om handelingsperspectief te bieden op basis van een langetermijnvisie.

De Transitievisie Warmte 2.0 schept deze duidelijkheid en biedt daarmee handvaten waarmee eigenaren overwogen keuzes kunnen maken. Daarnaast geeft het inzicht in wat de rol van de gemeente is en op welke wijze in Simpelveld er stapsgewijs wordt gewerkt aan het uitfaseren van woningen met een slecht energielabel (D-G) en naar uiteindelijk een aardgasvrije gebouwde omgeving.

Dit wordt gemeentebreed ondersteund door het regionaal isolatie- en verduurzamingsprogramma.

Zonder de Transitievisie Warmte 2.0 kan de gemeente niet werken aan de ambitie van 20% aardgas reductie in 2030 en haar regierol niet invullen. Naast de regierol heeft de gemeente ook een voorbeeldrol als het gaat om het realiseren van doelstellingen in het klimaatakkoord. Deze rol wordt ingevuld door het stellen van de doelstelling om het aardgasverbruik van het gemeentelijk vastgoed in 2030 te halveren ten opzichte van 2019.

Duidelijkheid geen grootschalig warmtenet
Door het vaststellen van deze visie wordt duidelijk gemaakt dat er vooralsnog geen grootschalige warmtenetten (dorpsniveau) worden aangelegd in de gemeente. Dit geeft duidelijkheid voor inwoners, woningcorporaties en overige gebouweigenaren.

Afspraak uit Transitievisie Warmte 1.0
Bij het vaststellen van de Transitievisie Warmte 1.0 op 9 december 2021 is afgesproken om deze breder uitgewerkte 2.0 versie richting de raad te brengen. Hiermee wordt aan deze afspraak voldaan.

Gezamenlijke visie
De afgelopen periode is er vanuit de regionale samenwerking gewerkt aan het opstellen van de Transitievisie Warmte 2.0. Daarbij zijn stakeholders zoals de woningcorporatie en Enexis betrokken. Bewoners en andere belanghebbenden zijn over de Transitievisie warmte 2.0 geïnformeerd middels een informatiebijeenkomst. Daarnaast zijn alle huishoudens in Simpelveld aangeschreven om een enquête in te vullen over energiezuinig en aardgasvrij wonen.

Vanuit de verschillende partijen is er input opgehaald die samen met verdiepende onderzoeken zijn meegenomen in het uitwerken van de Transitievisie Warmte 2.0. Middels dit voorstel kunnen de kaders en uitgangspunten voor de warmtetransitie in Simpelveld worden vastgelegd. Hierdoor ontstaat er duidelijkheid waar de gemeente de komende jaren aan de slag gaat en wat het meest kansrijke alternatief voor warmte is.

Structurele aanpak energiearmoede
Met de TVW 2.0 wordt ingezet op het verbeteren van de energieprestatie van woningen door het nemen van structurele maatregelen. Daarmee wordt een overstap gemaakt van ‘pleisters plakken’ naar structurele verbeteringen om energiearmoede tegen te gaan.

Kanttekeningen

Kantekening: Duurzame gassen momenteel geen uitgangspunt
In de gemeente is veel potentie voor de toepassing van hybride warmtepompen in combinatie met een duurzaam gas (waterstof of groen gas), maar door de beperkte beschikbaarheid en toekomstbestendigheid kan dit vooralsnog geen voorkeursstrategie zijn om de gebouwde omgeving mee te verwarmen. Er wordt wel nader onderzocht welke potentie er in Simpelveld en omgeving is ten aanzien van het produceren en gebruiken van groen gas.

Kanttekening: (financiering) regelingen kunnen wijzigen in de tijd van de visie
In de visie zijn financieringsmogelijkheden en regelgeving opgenomen die gedurende de looptijd van de visie kunnen wijzigen.

Zienswijzen

Alle belanghebbenden zijn in de gelegenheid geweest om zienswijzen in te dienen op de concept Transitievisie Warmte 2.0. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Wel zijn enkele tekstuele fouten gecorrigeerd en heeft een gestelde vraag tijdens de informatieavond geleid tot de volgende nuance toevoeging (**dikgedrukt**):

Pagina 22: Ook is het bij hybride warmtepompen van belang **dat de terugverdientijd niet langer is dan 7 jaar en** dat er niet binnen 10 jaar gestart wordt met de ontwikkeling van een warmtenet of een ander aardgasvrij alternatief in de buurt.

Traject tot dusverre:

- Inwoners zijn via gemeentelijke communicatiekanalen geïnformeerd over de ter inzagelegging.
- De raad is met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de ter inzagelegging.
- De betrokken stakeholders Enexis en Woningcorporatie Krijtland Wonen hebben de concept versie van de TVW 2.0 ontvangen en zijn gevraagd commentaar te leveren.
- Gedurende de ter inzage legging van de TVW 2.0 heeft er een informatiemoment plaatsgevonden. Middels dit informatiemoment zijn gebouweigenaren en andere belanghebbenden voorzien van informatie over de inhoud van de TVW 2.0 en hebben de mogelijkheid gehad vragen te stellen.

Risico’s

Zonder vastgestelde TVW 2.0 kan de gemeente niet werken aan de doelstelling van 20% aardgasreductie in 2030 en haar regierol niet invullen. Tevens komt er voor bewoners en andere eigenaren zonder vastgestelde TVW 2.0 geen zicht op de stappen die zij kunnen zetten. De TVW 2.0 schept duidelijkheid en biedt daarmee handvaten voor eigenaren om overwogen keuzes te kunnen maken, wat de rol van de gemeente is en op welke wijze er in Simpelveld stapsgewijs gewerkt wordt naar uiteindelijk een aardgasvrije gebouwde omgeving.

Daarnaast blijft de Transitievisie Warmte 1.0 als vastgesteld beleid gelden, welke niet voldoet aan de vereisten uit de omgevingswet.

OPTIES

N.v.t.

PERSONELE ASPECTEN

De benodigde werkzaamheden ten aanzien van het uitvoeren van de TVW 2.0 worden verricht door zittend personeel. Daar waar nodig wordt de bestaande capaciteit aangevuld met, in eerste instantie, tijdelijke inhuur. De praktijk moet de komende jaren uitwijzen of dit voldoende is en of eventueel structurele aanvullende capaciteit benodigd is. De aanvullende capaciteit wordt bekostigd met Rijksmiddelen (zie financiële aspecten). In 2024 wordt geëvalueerd in hoeverre de bestaande capaciteit volstaat voor 2025 en verder.

FINANCIËLE ASPECTEN

De definitieve vaststelling van de TVW 2.0 heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeente. De concrete uitvoering van de Transitievisie Warmte 2.0 gaat op termijn leiden tot een verzoek aan de raad om extra financiële middelen. Bijvoorbeeld voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed.

Financiële consequenties worden nader uitgewerkt na de vaststelling van de TVW 2.0 en worden opgenomen in de gemeentebrede aanpak en de uitvoeringsplannen.
Voor de benodigde formatie van de TVW 2.0 wordt vooralsnog gebruik gemaakt van Rijksmiddelen (CDOKE; Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid). Deze middelen zijn tot en met 2030 structureel beschikbaar.

AANBESTEDING

N.v.t.

COMMUNICATIE

- Na instemming met de Transitievisie Warmte 2.0, zal deze na besluitvorming worden gepubliceerd op overheid.nl. De dag na publicatie treedt de Transitievisie Warmte 2.0 in werking.
- Inwoners worden via de gemeentelijke communicatiekanalen geïnformeerd over de vaststelling van de definitieve TVW 2.0. De deelnemende stakeholders zullen ook op de hoogte worden gesteld van de vastgestelde visie.

EVALUATIE

Elke vijf jaar wordt de Transitievisie Warmte geactualiseerd op basis van technische, financiële en praktische haalbaarheid.

VERVOLG / PLANNING

Na het vaststellen van de visie worden de 2 sporen uitgevoerd zowel gemeentelijk als in regionaal verband waar mogelijk.

BIJLAGEN

1	163771	Transitievisie Warmte 2.0
2	163635	Infographic TVW 2.0

BESLISPUNT

1. De Transitievisie warmte 2.0, bijlage 1, vast te stellen als omgevingsprogramma met de onderstaande hoofdlijnen:
    a. De ambitie om in 2030 minimaal 20% aardgasreductie te realiseren in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2019.
    b. Om te starten met isoleren van woningen en gebouwen om vervolgens of gelijktijdig over te stappen op individuele warmteoplossingen, zoals (hybride) warmtepompen of een kleine collectieve voorziening voor meerdere adressen.
    c. De gemeente zich vooralsnog niet inzet voor het realiseren van grootschalig collectieve warmtenetten.
    d. Gemeentebreed verschillende acties uit te voeren om te anticiperen op de vraag en behoeften van gebouweigenaren om te verduurzamen.
    e. Met specifieke doelgroepen aan de slag te gaan om te zorgen voor de benodigde versnelling.
    f. De ambitie om in 2030 het aardgasverbruik van gemeentelijk vastgoed met 50% te verminderen.
2. De Transitievisie warmte 2.0 in werking te laten treden de dag na bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Transitievisie Warmte 1.0.

Het college van burgemeester en wethouders in Simpelveld,

De Interim secretaris,	De burgemeester,
Mevrouw H.F. van Breugel	Mevrouw S.C.J. Scheepers

gemeente Simpelveld

AANBIEDING AAN DE GEMEENTERAAD

Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. De Transitievisie warmte 2.0, bijlage 1, vast te stellen als omgevingsprogramma met de onderstaande hoofdlijnen:
    a. De ambitie om in 2030 minimaal 20% aardgasreductie te realiseren in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2019.
    b. Om te starten met isoleren van woningen en gebouwen om vervolgens of gelijktijdig over te stappen op individuele warmteoplossingen, zoals (hybride) warmtepompen of een kleine collectieve voorziening voor meerdere adressen.
    c. De gemeente zich vooralsnog niet inzet voor het realiseren van grootschalig collectieve warmtenetten.
    d. Gemeentebreed verschillende acties uit te voeren om te anticiperen op de vraag en behoeften van gebouweigenaren om te verduurzamen.
    e. Met specifieke doelgroepen aan de slag te gaan om te zorgen voor de benodigde versnelling.
    f. De ambitie om in 2030 het aardgasverbruik van gemeentelijk vastgoed met 50% te verminderen.
2. De Transitievisie warmte 2.0 in werking te laten treden de dag na bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Transitievisie Warmte 1.0.

Simpelveld, 14 december 2023

De griffier,	De voorzitter,
De heer bc. F.G. Simons	Mevrouw S.C.J. Scheepers